

CPN districtsconferenties oktober/november 1959S a m e n v a t t i n g

De in mei en juni 1959 gehouden CPN districtsconferenties Noord Holland Noord, Amsterdam en Rotterdam, werden in de periode van 18 oktober tot 8 november gevolgd door die van 12 der 14 overige districten. Als gevolg van de geringe aanhang in de districten Zeeland en Noord Brabant werden daar geen conferenties belegd.

In politiek opzicht werden de conferenties beheerst door het besluit de EVC-1958 "om te vormen" tot een "centrum van eenheid en klassenstrijd in de Nederlandse Vakbeweging" en haar leden te adviseren om zich aan te sluiten bij het NVV. De aansluiting van de EVC-58 bij het NVV werd echter niet onverdeeld gunstig ontvangen. De oppositionele geluiden daartegen waren evenwel niet in alle districten even krachtig.

Wel eenstemmig lovend was het oordeel van de conferentiegangers over de ruimtevaartsuccessen en het 7-jarenplan van de Sowjet-Unie en over Chroestsjow's reis door de Verenigde Staten, welke op de conferenties vrij uitvoerig werden besproken.

Vrijwel over de gehele linie werd er toe overgegaan de districtsbesturen aanzienlijk uit te breiden, waaraan de kortgeleden doorgevoerde reorganisatie der districtsleidingen zeker niet vreemd is geweest. De partijleiding heeft toen namelijk de bezoldigde politieksecretarissen van enkele districten op Amsterdam teruggetrokken. Hun vervanging door niet van partijwege betaalde functionarissen, die hun bestuursfunctie naast een normale dagtaak moeten vervullen, maakte een uitbreiding van de districtsbesturen min of meer noodzakelijk.

DE CPN-DISTRICTSCONFERENTIES(oktober-november 1959)Inleiding

Het is bij de CPN gebruik, dat na elk congres de districten zo spoedig mogelijk in conferentie bijeenkomen om te bespreken hoe aan de genomen besluiten uitvoering zal worden gegeven.

De laatste jaren is van dit soort bijeenkomsten echter niet veel terecht gekomen. Als gevolg van de repercussies in Nederland op de Hongaarse gebeurtenissen konden na het in oktober 1956 gehouden 18e partijcongres niet direct aansluitend districtsconferenties worden gehouden. Na het met Kerstmis 1958 gehouden 19e congres was dit niet mogelijk vanwege het conflict in de partij en de in maart 1959 gehouden vervroegde verkiezingen.

Er verliepen bijna 5 maanden, alvorens de eerste districtsconferentie plaats vond, nl. die van Noord Holland Noord op 24 mei 1959. Deze werd kort daarop gevolgd door die van de districten Rotterdam (op 6 en 7 juni) en Amsterdam (op 27 en 28 juni). In de overige districten werden de conferenties eerst onlangs gehouden. Centraal Gelderland opende op 18 oktober de rij, die door de conferentie van het district Zaanstreek op 7 en 8 november werd gesloten.

Als gevolg van de geringe communistische aanhang in de districten Zeeland en Noord Brabant -die geografisch samenvallen met de gelijknamige provincies- werden daar geen conferenties belegd.

Voor een chronologisch overzicht van de in oktober/november gehouden districtsconferenties moge worden verwezen naar bijlage I.

Stemming

De conferenties kenmerkten zich door een lauwe, matte, soms zelfs gedrukte stemming. Nergens viel enig enthousiasme te bespeuren. Sommige conferenties waren in feite een demonstratie van de weinig gunstige stand van zaken in de communistische organisaties in het betrokken district. Hier en daar spaarden de deelnemers elkaar niet en werden er over en weer hevige verwijten gewisseld.

Vrijwel alle conferenties gingen als een nachtkars uit. Behoudens een enkele uitzondering kwam men er zelfs niet toe een besluit omtrent de verdere gang van zaken of een resolutie aan te nemen.

Organisatie en beveiligingsmaatregelen

Rondom de verkiezingen van de presidia en van de commissies

(candidatenbesprekings-, mandaat-, en stemtelcommissies) ontspan zich nagenoeg geen discussie en voor zover deze dreigde te ontstaan werd daaraan abrupt een einde gemaakt. De samenstelling van al deze commissies, waarin de meest getrouwe en doctrinaire figuren waren opgenomen, werd dan ook overal als een hamerstuk afgedaan.

De CPN-leiding was op alle conferenties vertegenwoordigd door partijbestuurders, die in hun voordrachten of discussiebijdragen de door de partijleiding uitgestippelde politieke lijn verdedigden. Uiteraard hadden zij mede tot taak op de conferenties een vlotte gang van zaken -geheel volgens de regels van het communistische spel- te waarborgen.

Ingrijpen hunnerzijds bleek evenwel slechts hier en daar nodig. In Utrecht wees partijbestuurder Rinus HAKS de voorzitter van de kandidatenbesprekingscommissie, Karel de MOL, terecht, toen deze de opmerking maakte, dat er thans een grote keus was voor het vormen van een nieuw districtsbestuur. HAKS kwalificeerde deze uitspraak als een aanklacht tegen het aftredende districtsbestuur. Zijns inziens werd door De MOL de indruk gewekt dat dit zou zijn samengesteld uit zo maar een aantal personen, omdat er geen anderen waren. Hierop bracht De MOL naar voren, dat zijn uitspraak niet in deze zin bedoeld was.

Op vrijwel gelijke wijze greep de partijbestuurder Harry KLEUVER te Enschede in, toen critiek werd geïoefend op de als kandidaat voor het nieuwe districtsbestuur aanbevolen Arend J. BARTELINK.

Andere dan de gebruikelijke beveiligingsmaatregelen waren niet getroffen. Alvorens toegang tot de vergaderruimte werd verleend, werden de partij-lidmaatschapsboekjes en de mandaatkaarten gecontroleerd en moest soms een presentielijst worden getekend.

Ook tijdens de conferentie vonden er geen bijzondere controles plaats. Slechts in Den Haag was aan een tweetal controleurs opgedragen er op toe te zien dat niemand gedurende de zittingen de vergaderzaal verliet. Te Haarlem werd een der aanwezigen op de vingers getikt, omdat hij, toen het verslag van de kandidatenbesprekingscommissie werd uitgebracht, aantekeningen maakte. Hem werd aangezegd de schriftelijke notities bij het presidium in te leveren.

Nadat op de conferentie van het district Limburg de bestuurs-candidaten waren besproken, nam het plaatsvervangend partijbestuurslid Frits DRASSTRA van de leden der kandidatenbesprekingscommissie alle papieren in, die voorzien waren van aantekeningen. Hij verscheurde deze en deponeerde de snippers in de kachel onder het maken van de opmerking: "alles moet geheim blijven".

De politieke lijn

In politiek opzicht kwamen in het geheel geen nieuwe gezichtspunten naar voren.

Alle conferenties stonden in het teken van het besluit van de hoofdbesturenvergadering van de EVC-58 -met de CPN-leiding op de achtergrond genomen- om op het eind januari 1960 te houden EVC congres de omvorming van deze organisatie tot een "centrum voor eenheid en klassenstrijd in de Nederlandse vakbeweging" aan de orde te stellen en de EVC-58-leden te adviseren zich aan te sluiten bij het NVV. Verwijzend naar Lenin's woord dat de communisten moeten werken daar, waar de massa zich bevindt, hielden alle inleiders een vurig pleidooi om het NVV -naar het voorbeeld van het Engelse Trade Union Congress- tot een massa-organisatie te maken, waarmede de Nederlandse arbeidersklasse in haar volle omvang en kracht de klassenstrijd kan voeren. Alle inleidingen werden gehouden volgens het patroon, afgedrukt in de "Ledenbrief van het Dagelijks Bestuur van de CPN met betrekking tot het vraagstuk van de vakbeweging in ons land", die in een oplage van 10.000 exemplaren is verspreid.

Voorts werd plaats ingeruimd aan aanvallen op de Regering De Quay, de "vrede-smissie" van Chroestsjow naar de Verenigde Staten en diens ontwapeningsvoorstellen en werd de Sowjet-Unie bejubeld vanwege het zevenjarenplan en ruimtevaartsuccessen.

Op geen der conferenties ontbrak een veroordeling van de Socialistische Werkers Partij (S.W.P.), die andermaal als een revisio-nistische en verraderlijke groepering werd gebrandmerkt.

In vele districten kwam men tot de conclusie, dat het gemeenteraadswerk drastisch verbetering behoefde. Men was van oordeel, dat de communisten in de gemeenteraden een meer offensieve politiek moesten voeren. De "parlementaire strijd" diende te worden gekoppeld aan de massa-actie, bijvoorbeeld door belangrijke gebeurtenissen in de vertegenwoordigende lichamen per manifest bekend te maken.

De CPN-gemeenteraadsleden in het district Twente zullen in de toekomst hun werkzaamheden verrichten onder het wakend oog van H.J. ALDENKAMP, die voor het raadswerk de politieke gedragslijn moet aangeven. Eens in de week zullen zij onder zijn leiding bijeenkomen om vooral begrotingskwesties te bespreken.

Ter coördinatie van het communistische gemeenteraadswerk in Groningen, werd op de conferentie aldaar een 5 leden tellende raadscommissie benoemd.

Enkele districten bespraken politieke vraagstukken, die vooral regionaal actuele betekenis hebben.

Zo besteedden de conferentiegangers in de districten Friesland, Groningen en Drenthe bijzondere aandacht aan het CPN-actieprogramma voor de noordelijke provinciën, dat onder het motto: "Het Noorden moet leven", reeds was ontvouwd op een 13 september van dit jaar gehouden streekconferentie van de 3 genoemde CPN-districten. De Regering werd verweten, dat zij als gevolg van de Euromarkt -die de Westelijke geïndustrialiseerde provincies een bevoorrechte positie zou verzekeren- nalaat het Noorden als achtergebleven gebied te ontsluiten. Kwesties als het verzanden van de haven van Delfzijl, de inpoldering van de Lauwerszee, de bedreiging van de landbouw en de strijd tegen de werkloosheid en het woningtekort vonden uitvoerige bespreking.

In het district Limburg waren de aanvallen gericht op de naar communistisch inzicht verderfelijke Kolen-en Staalgemeenschap.

Discussies

De discussies bewogen zich geheel rondom de zojuist genoemde politieke vraagstukken.

Eenstemmig lovend was het oordeel over de Sowjet-Russische ruimtevaartsuccessen, het zevenjarenplan en Chroestsjow's reis door de Verenigde Staten.

Het besluit tot aansluiting van de EVC-1958 bij het NVV werd niet onverdeeld gunstig ontvangen. De oppositionele geluiden daartegen waren echter in alle districten niet even krachtig.

In het CPN-district Gooi en Eemland bijvoorbeeld was men sterk gekant tegen de "omvorming" van de EVC-1958. Een der aanwezigen toonde zich ongerust over de reacties van communistische bouwvakarbeiders, aangesloten bij de EVC-1958. Uit gesprekken met hen citeerde hij afwijzende uitspraken als "niet dan over mijn lijk", "mij niet gezien" en "nooit van mijn leven". Zijns inziens typeerde dat wel duidelijk de verwarring, die er onder vele EVC-ers, tevens lid CPN, heerste over de toetreding van de EVC-1958 tot het NVV. In het district Twente uitte men het bezwaar dat bij het NVV de contributies zoveel hoger zijn dan bij de EVC-1958.

De indruk bestaat, dat vele sprekers, die bij de discussies over dit onderwerp het partijstandpunt verdedigden, het er in hun hart toch niet mee eens waren.

Een punt van bespreking op de conferenties was ook de rol van de BVD. Een discussiant liet een waarschuwend geluid horen aan CPN-ers, die lid wensten te worden van het NVV. Hierin zaten volgens hem BVD-

spionnen, die tot taak hadden de namen van communisten door te geven. Hij was van mening, dat ook leden van het NVV voor deze praktijken dienden te worden gewaarschuwd. Een andere discussiant, die de BVD vergeleek met de Duitse Sicherheitsdienst, verklaarde het volkomen eens te zijn met het PSP-hoofdbestuurslid W.H.A. MEIJER, die in een 26 oktober gehouden radiocauserie het bestaan van de BVD een bedreiging voor de democratie had genoemd.

De Twentse CPN-leiding werd ernstig gecritiseerd vanwege haar gebrek aan belangstelling voor het ANJV en de NVB. Schamper merkte een discussiant op, dat de CPN de leden van deze organisaties wel wist te vinden wanneer er voor de partij werk aan de winkel was, zoals bijvoorbeeld bij het voeren van een verkiezingscampagne, maar hen overigens links liet liggen.

Districtsbesturen

De verkiezing van districtsbesturen vond op de gebruikelijke manier plaats door een voordracht van personen, wier namen in twee groepen op een kandidatenlijst, één groep boven en één onder een streep, waren geplaatst.

Van de regel dat alleen de boven de streep vermelde kandidaten dienen te worden gekozen, werd nergens afgeweken.

Op vrijwel alle conferenties, uitgezonderd in Friesland, werden de districtsbesturen aanzienlijk uitgebreid. De drastische inkrimping van deze besturen, in 1957 over vrijwel de gehele linie doorgevoerd, is geen succes gebleken. Het geringe aantal toen overgebleven bestuurders was niet bij machte een doelmatige binding tot stand te brengen tussen de leiding en leden van het district.

De landelijke CPN-leiding heeft ook ditmaal weer bij de candidaatsstelling haar invloed laten gelden. De vertegenwoordigers van de partijleiding kwamen juist dan in actie wanneer critiek werd geïfend op een aanbevolen bestuurscandidaat.

Aan de uitbreiding der besturen is ook de kortgeleden doorgevoerde reorganisatie der districtsbesturen niet vreemd geweest. De partijleiding heeft toen nl. de vrijgestelde politiek-secretarissen van enkele districten op Amsterdam teruggetrokken. Hun vervanging door niet van partijwege betaalde functionarissen, die hun bestuursfunctie naast een normale dagtaak moeten vervullen, maakte een uitbreiding van de besturen min of meer noodzakelijk.

Enige sprekende voorbeelden zijn de districten Limburg, Zaanstreek Twente en Kennemerland, waarin respectievelijk als bezoldigde politiek-

secretarissen fungeerden Frits DRAGSTRA, Joop HESSELMAN, Ab van TURNHOUT en Han BINDELS.

De twee eerstgenoemden zijn voor de duur van 3 maanden -tot eind 1959- aan het normale partijwerk onttrokken. Zij volgen thans te Amsterdam de topkaderscholing. Hierna zullen zij als partij-instructeurs de verantwoordelijkheid krijgen voor een aantal districten. Han BINDELS treedt reeds als zodanig op in de districten Gooi en Eemland, Twente en IJsselstreek. Ab van TURNHOUT is sinds 9 september als sociaal-redacteur van "De Waarheid" werkzaam, speciaal belast met vakbewegingsvraagstukken.

Ook het district Groningen moest zijn politiek-secretaris Koert STEK missen. Hij vertrok in augustus jl. naar de Sowjet-Unie om in Moskou een door de CPSU georganiseerde politieke scholingscursus te volgen.

Voor de samenstelling van de nieuwe districtsleiding(en) moge worden verwezen naar bijgaand(e) overzicht(en).
(Niet meegezonden, kunnen desgewenst ter inzage worden toegezonden.)

30 november 1959

CPN-district F r i e s l a n d.

Samenstelling districtsbestuur verkozen op districtsconferentie,
1 november 1959:

1)	Hendrik de BOER	([REDACTED] -1922)	Heerenveen
2)	Jan de BOER	([REDACTED] -1918)	Noordwolde
3)	Dirk BRUINENBERG	([REDACTED] -1923)	Heerenveen
4)	Janke DIJKSTRA-BETHLEHEM	([REDACTED] -1915)	Leeuwarden
5)	Cornelis MEIJER	([REDACTED] -1914)	Sneek
6)	Catharinus MULDER	([REDACTED] -1915)	Ureterp
7)	Nicolaas PULTRUM	([REDACTED] -1927)	Smallingerland
8)	Klaas SCHAPER	([REDACTED] -1911)	Sneek
9)	Anne VISSER	([REDACTED] -1909)	Lemmer
10)	Albert de VRIES	([REDACTED] -1925)	Drachten
11)	Anne VEENSTRA	([REDACTED] -1925)	Drachten
12)	Ate ZANDSTRA	([REDACTED] -1906)	Jubbega

Het afgetreden districtsbestuur, gekozen op de vorige conferentie (16 en 17 februari 1957) telde 14 leden.

In functie werden benoemd:

Jan de BOER   voorzitter

Dirk BRUINENBERG   penningmeester

Cornelis MEIJER   politiek secretaris

Het district telde medio 1958 ca. 390 leden.

Overzicht van gehouden districtsconferenties oktober/november 1959
(chronologisch gerangschikt)

District	Datum	Gemeente	Inleider	Aanw. namens partij- bestuur	Aantal aanwe- zigen
Centraal Gelderland	18-10-1959	Arnhem	Th.HENDRIKS	Friedl BARUCH	25
Den Haag	24/25-10-1959	Den Haag	C.A.IJNKERS	Jaap WOLFF	85 - 92
IJsselstreek	25-10-1959	Deventer	T. JAGER	Nico LUIRINK	45
Utrecht	25-10-1959	Utrecht	B.J.SCHREU- DERS	Rinus HAKS	30
Gooi- en Eemland	25-10-1959	Hilversum	W.H.KOOLWIJK	Gerard MAAS	40
Drenthe	25-10-1959	Emmen	W. KREMER	Cor BORST	31
Limburg	31-10 en 1-11-1959	Heerlen	O.SCHUMACHER	Siem GROENENDIJK	36 - 45
Groningen	31/10 en 1/11 1959	Finster- wolde			
Twente	31/10 en 1/11 1959	Enschede	T.STUIVEN- BERG	Harren KLEUVER	43 - 42
Kennemerland	31/10 en 1/11 1959	Haarlem	G. HOORN	Piet BAKKER	58
Friesland	1-11-1959	Heerenveen	C. MEIJER	Marcus BAKKER	35
Zaanstreek	7/8-11- 1959	Krommenie	A. GLERE	Marcus BAKKER	50 - 49